

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جغرافیا

دوره پیش دانشگاهی

رشته علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب: جغرافیا - ۲۹۷/۲

مؤلفان: درس اول: گروه جغرافیای دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

درس دوم: بهلول علیجانی، شوکت مقیمی

درس سوم و چهارم: بهداد غضنفری، منصور ملک‌عباسی

درس پنجم: مهران مقصودی، مهدی چوبینه

درس ششم و هفتم: سیاوش شایان، مهدی جنتی

درس هشتم: گروه جغرافیای دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

درس نهم: مصطفی مؤمنی، یارمحمد بای و کوروش امیری‌نیا

ویراستار علمی: سیاوش شایان، مهدی چوبینه

ویراستار ادبی: محمدکاظم بهنیا

تجدیدنظرکنندگان: نازیبا ملک‌محمودی، دلارام احمدی، طاهره فرهی پوشهری و حوری قاهری

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۹۲۶۶-۸۸۳۰، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: لیدا نیک‌روش

رسام: فاطمه رئیسیان فیروزآباد

طراح جلد: طاهره حسن‌زاده

صفحه‌آرا: شهرزاد قنبری

حروفچین: فاطمه باقری‌مهر

مصحح: فرشته ارجمند، شاداب ارشادی

امورآماده‌سازی خبر: سپیده ملک‌ایزدی

امورفنی رایانه‌ای: احمدرضا امینی، طوبی عطائی

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

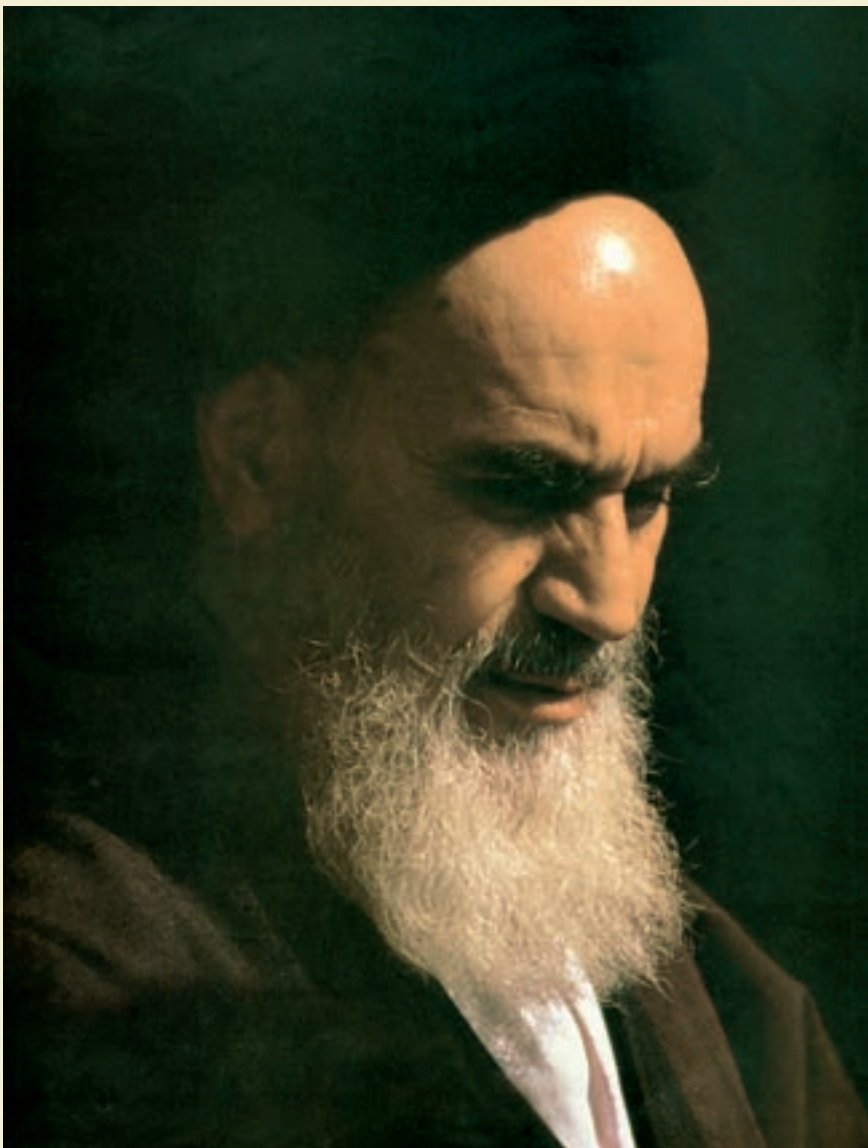
تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵

جایخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ سیزدهم ۱۳۹۴

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۸-۱۲۱۶-۵-۹۶۴ ISBN 964-05-1216-8

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات خودتان را بر آورید
و از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.
امام خمینی (رحمة الله علیه)

معلّان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را در باره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ - گروه دسی مربوط و پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفترتألیف کتاب های دسی ابتدایی و متوسط نظری

فهرست

فصل ۱

- ۱ درس اول : ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا
۱۱ درس دوم : سیستم چیست؟

فصل ۲

- ۲۰ درس سوم : راه و روش پژوهش های جغرافیایی

فصل ۳

- ۳۳ درس چهارم : نقشه و فرایند تهیه آن
۵۰ درس پنجم : نمایش شکل زمین

فصل ۴

- ۶۶ درس ششم : کاربرد رایانه در جغرافیا
۷۵ درس هفتم : سنجش از دور
۸۹ درس هشتم : سیستم های اطلاعات جغرافیایی

فصل ۵

- ۹۸ درس نهم: مدل های جغرافیایی

فصل ۶

- ۱۰۴ درس دهم : نقش جغرافیا در مدیریت محیط
۱۱۳ درس یازدهم : جغرافیا و آمایش سرزمین

سخنی با دانش آموزان

در برنامه درسی جغرافیا در ایران، شما با مجموعه‌ای از دانش‌ها، ارزش‌ها و مهارت‌های جغرافیایی آشنا می‌شوید. رویکرد جدید آموزش جغرافیا در دنیای امروز، ضرورت ارائه موضوعات جدید جغرافیایی را مسلم ساخته است.

بر این اساس، برای سال دوم متوسطه، کتاب جغرافیای (۱) که موضوع آن مرور جغرافیای ایران و بررسی مسائل و مشکلات محیط جغرافیایی است، تدوین شده است. در سال سوم متوسطه کتاب جغرافیای (۲) شما را با نواحی مختلف جهان آشنا می‌کند.

کتاب جغرافیای پیش‌دانشگاهی که اکنون در اختیار شماست، به مهارت‌های جغرافیایی می‌پردازد. هدف اصلی این کتاب، آشنا کردن شما با فنون و مهارت‌های اساسی جغرافیاست. اطلاعات و جزئیات بیشتر در این موارد را کسانی که در رشته جغرافیا ادامه تحصیل می‌دهند، در دانشگاه‌ها کسب خواهند کرد.

فصل اول، به ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا و مفهوم سیستم، فصل دوم به راه‌ها و روش‌های پژوهش در جغرافیا می‌پردازد و در فصل سوم، مباحثی در مورد نقشه ارائه می‌شود. فصل چهارم، عمدتاً بر دانش‌های جدید جغرافیایی تأکید دارد و موضوعاتی چون کاربرد رایانه در جغرافیا، سنجش از دور و سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی را معرفی می‌کند. فصل پنجم، به موضوع مدل‌های جغرافیایی اختصاص دارد و فصل ششم، بحث مهم نقش جغرافیا در مدیریت محیط، جغرافیا و آمایش سرزمین ارائه می‌کند. برنامه‌ریزان و مؤلفان کتاب امیدوارند که شما بتوانید از مطالب این کتاب و آموخته‌های جغرافیایی خود در زندگی استفاده کنید. در عین حال، با شرکت فعال در بحث‌های کلاس برای بهتر زیستن بکوشید.

سایت گروه جغرافیا <http://Geography-dept.talif.sch.ir>

گروه جغرافیای دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری